

การสื่อสารในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมือง ผ่านหนังตะลุงของนายหนังประเคียง ระฆังทอง

The Mythology of the Communication of Political Information via Shadow Puppets of Shadow Puppet Master Prakieng Rakangtong

ปิยตา สุนทรปิยะพันธ์¹ และคณะ²⁻⁴ | Piyata Soontornpiyapha et al

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสาระสำคัญของหนังตะลุงประเคียง ระฆังทอง ในประเด็น 1) คุณลักษณะทางการสื่อสาร 2) เนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอ 3) ปัญหา การสื่อสาร 4) ความต้องการประเด็นเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอของผู้ชมในการเผยแพร่ ความรู้ทางการเมือง และ 5) แนวทางการพัฒนาการสื่อสารในการเผยแพร่ความรู้ทาง การเมืองผ่านหนังตะลุง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก การอภิปรายกลุ่มย่อย และการสังเกตการณ์ ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นายหนังประเคียง ระฆังทอง และกลุ่มผู้ชม จำนวน 24 คน นักวิชาการที่มีผลงานวิชาการเกี่ยวกับหนังตะลุง นายหนังตะลุงที่มีชื่อเสียงที่ได้รับการยอมรับ และนักวิชาการด้านการสื่อสารการเมือง รวมแล้วจำนวน 6 คน โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์

¹ นักศึกษาปริญญาเอก ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

² รองศาสตราจารย์ ดร.วิทย์ธรรพ์ ท่อแก้ว ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

³ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุภาภรณ์ ศรีดี ประจำสาขาวิชานิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

⁴ ศาสตราจารย์ชวน เพชรแก้ว ข้าราชการบำนาญ

ผลการวิจัย พบว่า 1) คุณลักษณะทางการสื่อสาร นายหนึ่งประเคียงมีเจตคติที่มีความเต็มใจในพุทธศาสนา ยึดมั่นในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย เชื่อมมั่นในพลังของประชาชนที่เป็นเจ้าของอธิปไตย มีการวิเคราะห์ผู้ชมหนึ่งตะลุงเพื่อเลือกสรรประเด็นเนื้อหาให้สอดคล้องกับผู้ชมและพื้นที่ที่ไปแสดง รูปแบบการนำเสนอใช้บทเจรจาในการนำเสนอเรื่องราวในลักษณะการโต้ตอบของตัวละคร หรือใช้เทคนิคการโต้ว่าที่เป็นสำคัญ ทั้งนี้มีการถ่ายทอดเนื้อหาทางการเมืองผสมผสานกับความสนุกสนาน มีความใฝ่รู้ทางการเมืองด้วยตนเอง โดยเรียนรู้จากการติดตามข่าวสารบ้านเมืองและการแลกเปลี่ยนความรู้กับประชาชนในท้องถิ่น 2) ประเด็นเนื้อหาทางการเมืองมีความสอดคล้องกับปรากฏการณ์ทางการเมืองในแต่ละช่วงเวลา เน้นนโยบายการบริหารประเทศของรัฐบาลที่ส่งผลกระทบต่อความเป็นอยู่ของประชาชน พฤติกรรมการบริหารประเทศของชนชั้นปกครอง พฤติกรรมการทำหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของรัฐในท้องถิ่น การรักษาและคุ้มครองสิทธิของประชาชน ความยุติธรรมในสังคม ปัญหาสังคมด้านต่าง ๆ และบทบาทหน้าที่ของประชาชนทางการเมือง ส่วนรูปแบบการนำเสนอใช้ 10 รูปแบบ โดยวิธีการหยิกแกมหยอก และวิจารณ์ข่าวสารเหตุการณ์บ้านเมืองเป็นหลัก 3) ปัญหาการสื่อสารที่สำคัญ คือ ผู้ชมบางส่วนยังขาดความรู้ทางการเมือง ขาดการมีประสบการณ์ร่วมทางการเมืองในช่วงเวลาเดียวกันกับนายหนึ่ง ประเคียง 4) ความต้องการประเด็นเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอของผู้ชม ในส่วนของเนื้อหาต้องมีความใกล้ชิดกับประชาชน อาทิ นโยบายความมั่นคงและการป้องกันประเทศ การแก้ปัญหาปากท้องของประชาชน การมีส่วนร่วมขอประชาชน การแก้ปัญหาทุจริตคอร์ปชั่นของเจ้าหน้าที่ของรัฐและนักการเมือง ฯลฯ สำหรับความต้องการด้านรูปแบบการนำเสนอของผู้ชมควรให้ทั้งความรู้และความสนุกสนาน โดยที่สามารถอธิบายรายละเอียดของเนื้อหาทางการเมืองในเรื่องที่ผู้ชมสนใจได้ และ 5) แนวทางการพัฒนาการสื่อสาร ในประเด็นนี้นายหนึ่งตะลุงในฐานะผู้ส่งสารต้องมีอุดมการณ์และมีแบบแผนทางการเมือง เห็นถึงคุณค่าการเมืองในระบอบประชาธิปไตย ต้องมีการวิเคราะห์ผู้ชมด้านระดับความรู้ ความคิด หรือความเชื่อ ค่านิยมทางการเมือง และวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้ชมในแต่ละท้องถิ่น เรียนรู้ในการพัฒนาความสามารถเลือกสรรประเด็นเนื้อหาทางการเมืองในแต่ละช่วงเวลา มีการพัฒนารูปแบบการนำเสนอ

การสื่อสารในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังตะลุง
ของนายหนังประเคียง รัชังทอง

ให้สอดคล้องกับบริบทของผู้ชมรุ่นใหม่ พัฒนาเทคนิคการนำเสนอการขับร้องตามบทหรือโครง
บทเจรจาของตัวละคร มีการเพิ่มตัวละครใหม่ ๆ ที่มีความหลากหลายและทันสมัย
และมีการใช้ดนตรีสมัยใหม่ผสมกับดนตรีดั้งเดิมของคณะหนังตะลุง

คำสำคัญ : การสื่อสาร การเผยแพร่ความรู้ทางการเมือง หนังตะลุงประเคียง รัชังทอง

Abstract

This research aims to study shadow puppetry within the contexts of: 1) the characteristics of communication; 2) content and modes of presentation; 3) communication problems; 4) audience's demand for content and forms of presentation; and 5) approaches for developing communication in disseminating political knowledge. Using a qualitative research design, data was analyzed from in-depth interviews, group discussions, and observations. The main contributors were Mr. Prakieng Rakangtong, a renowned shadow puppet master, along with several other shadow puppet performers, several academic scholars, some of whom work with shadow puppets and six of whom work in the field of political communication and twenty-four audience members.

The findings were as follows: 1) In terms of the characteristics of communication, presenters adapted content to suit the environment and the audience. While most presentations relied on dialogue and lively debate and delivered content through humour, the actual topics selected, mostly political in nature, were by and large drawn from local news and contemporary events. Although the range of political topics explored varied considerably, all exhibited an abiding faith in both the tenets of Buddhism and the principles of democracy, sharing a steadfast belief in the power of people to exact constructive change. 2) In terms of both content and the modes of presentation used, presentations tended to focus on current administrative policies and contemporary social

issues that are affecting people's well-being today. Although the modes of presentation varied from one audience or venue to another, with up to ten different modes observed, most relied on lively banter and teasing, and all were extremely critical of the current situation in the country. 3) In terms of communication problems, some performances were hindered due to the audience's lack of knowledge concerning certain political issues. Others were affected by what could be attributed to a generation gap between the audiences and the puppet master. 4) In terms of the audience's demand for content, issues of interest ran the gamut from national security and defence, political reform and governance to pressing economic problems and income generation. Just as importantly, audiences consistently wanted to be entertained as well as informed. 5) In terms of communication development, puppet masters, if they are to remain relevant in these rapidly changing times, need to hone their time-honoured skills within this expressive genre while at the same time modernizing their presentations to accommodate the changing culture of successive generations. To make shadow puppetry more relevant and engaging to today's audiences, puppet masters need to include more variety in terms of dialogue, lyrics, puppet characters and musical instrumentation.

Keywords: Communication, Dissemination of political information, Shadow puppet of Master Prakieng Rakangtong

ความนำ

การสื่อสารในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองมีหลักการเพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ในการพัฒนาการเมืองเป็น 2 ลักษณะ ลักษณะแรก เกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป นับเป็นการสื่อสารจากการเรียนรู้ผ่านการพัฒนาสถาบันการเมือง เช่น พรรคการเมือง รัฐสภา รัฐบาล เป็นการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างระยะยาว อีกลักษณะหนึ่ง

การสื่อสารในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังสือ
ของนายหนังประเคียง ระฆังทอง

เห็นว่า ความเป็นประชาธิปไตยเกิดขึ้นได้จากปัจจัยระยะสั้น เป็นการสื่อสารผ่านกระบวนการศึกษา และกระบวนการเรียนรู้การมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านกลุ่มทางสังคม ทั้งนี้กระบวนการเสริมสร้างความรู้ทางการเมืองแก่พลเมือง (Civic Education) มีสองแนวทาง แนวทางแรก ได้แก่ กระบวนการที่เป็นทางการ เช่น ปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาทั้งในและนอกระบบเพื่อเสริมสร้างความรู้ทางการเมืองแก่พลเมือง และแนวทางที่สอง กระบวนการที่ไม่เป็นทางการ เช่น การรวมกลุ่มอย่างสมัครใจ (Voluntary associations) และการสร้างเสริมปฏิสัมพันธ์ของคนในสังคม ซึ่งจะช่วยกระตุ้นการมีส่วนร่วมในวิถีสาธารณะ และปลูกฝัง “ความผูกพันกับชุมชน” (Community attachment) หรือความรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มและชุมชน (Group identity) ได้อย่างเป็นธรรมชาติ ถือได้ว่า ในกรณีของหนังตะลุง นายหนังตะลุงใช้การแสดงหนังตะลุงเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเมือง โดยใช้แนวทางที่สองได้อย่างแนบเนียน โดยเฉพาะประชาชนในภาคใต้การแสดงออกทางการเมือง พบว่า ความรู้ ความเข้าใจ และความเห็นต่อการเมืองของประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่เอื้อให้เกิดประชาธิปไตยในท้องถิ่นที่มุ่งหวังให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมรับผิดชอบท้องถิ่นของตนเอง จึงส่งผลให้พฤติกรรมของประชาชนต่อการเมืองทั้งระดับชาติ และในระดับท้องถิ่นมีลักษณะแบบไม่สนใจและไม่เข้าร่วม (Jaroon Yootong, 2009: 40) จากปัญหาดังกล่าว การเลือกใช้สื่อพื้นบ้านจึงเป็นสื่อที่เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางด้านสังคมและวัฒนธรรมเพราะเป็นสื่อที่ใกล้ชิดและคุ้นเคยกับประชาชน โดยโครงสร้างทางสังคม เมื่อวิเคราะห์สื่อดังกล่าวจะเห็นได้ว่า ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารการเมืองกับการสื่อสารโดยใช้สื่อทางวัฒนธรรมไม่ใช่ความสัมพันธ์แบบทางเดียว แต่เป็นความสัมพันธ์ที่ทั้งสองฝ่ายต่างกำหนดซึ่งกันและกัน การใช้กรอบแนวคิดเรื่ององค์ประกอบของการสื่อสารมาเป็นเกณฑ์วิเคราะห์แม้จะเป็นสื่อพื้นบ้านก็เป็นรูปแบบการสื่อสารชนิดหนึ่งที่ประกอบด้วยองค์ประกอบของการสื่อสารครบถ้วน คือ มีผู้ส่งสาร เนื้อหาสาระ ช่องทาง (สื่อ) และผู้รับสารภายใต้บริบทต่าง ๆ อันบ่งบอกถึงลักษณะสำคัญของแต่ละท้องถิ่นด้วย แต่การจะนำเอามาใช้ การจะนำมาพัฒนา ปรับเปลี่ยน ประยุกต์เพื่อใช้ในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมือง จะต้องมีการศึกษาบริบทของเจ้าของวัฒนธรรมนั้นด้วย (Wuttisan Tonchai, 1998: 103 - 114)

“หนังตะลุง” เป็นสื่อพื้นบ้านของภาคใต้ ที่มีความเป็นมาและมีความเกี่ยวเนื่องกับวิถีชีวิตของผู้คนในท้องถิ่นภาคใต้มายาวนาน สะท้อนภาพให้เห็นถึงวิถีชีวิตของผู้คนในแต่ละยุคสมัยได้เป็นอย่างดี ประกอบกับหนังตะลุงยังเป็นสื่อพื้นบ้านที่มีองค์ประกอบของการสื่อสารอยู่ในตัวเองอย่างครบถ้วน ทั้งการเป็นผู้ส่งสาร (sender) ผู้รับสาร (receiver) สาร (message) และช่องทางการสื่อสาร (channel) ดังนั้น หนังตะลุงจึงมีบทบาทของการเป็น “สื่อ” ที่สำคัญมาโดยตลอด โดยทำหน้าที่เป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดความคิด ค่านิยมทางวัฒนธรรม ศิลปะและภาษาอันเป็นเอกลักษณ์ของภาคใต้ (Prita Koanantakul, 1982: 180) ขณะเดียวกันจะเห็นได้ว่าในปัจจุบันหนังตะลุงเกือบทุกคณะได้พยายามแสดงให้เป็นศิลปะที่สะท้อนปัญหาของท้องถิ่นมากขึ้น อาจกล่าวได้ว่า ลักษณะเด่นของหนังตะลุงไม่ได้มีแต่เพียงความบันเทิงเท่านั้น แต่เนื้อหาสาระต่าง ๆ ที่ถ่ายทอดได้สอดแทรกผ่านตัวหนังตะลุงซึ่งเอื้อต่อสถาบันต่าง ๆ ในสังคม และมีผลทำให้เกิดพลังความคิดในกลุ่มคนใต้ได้อีกด้วย (Tuan Prommet, 1989: 1 - 5) เมื่อพิจารณาถึงหนังตะลุงในฐานะเป็นสื่อท้องถิ่นที่มีความสำคัญในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองมักมีปัญหาต่าง ๆ เกิดขึ้นทั้งในส่วนของนายหนังตะลุงและผู้ชมการแสดง สำหรับนายหนัง ปัญหาที่สำคัญ คือ องค์กรความรู้ทางการเมือง ซึ่งมักจะมีมากขึ้นอยู่กับความสนใจ และปัญหาเกี่ยวกับทักษะทางด้านภาษา รวมทั้งประสบการณ์ของผู้ชมที่มีความแตกต่างกันก็มีผลต่อประสิทธิภาพของการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองของนายหนังด้วย ทั้งนี้บทบาทของนายหนังต่อระบบการเมืองการปกครองมีทั้งรูปแบบการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองส่วนตัวของนายหนังที่เผยแพร่ความคิดเห็นทางการเมืองสู่ชาวบ้านและเป็นกระบอกเสียงของชาวบ้านด้วย (Kanitha Suksong, 2007: 84)

หนังประเคียง ระวังทองใช้การเป็นนายหนังตะลุงแสดงบทบาททางการเมืองอย่างเสมอต้นเสมอปลายภายหลังจากที่ออกจากการเข้าร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทยแล้ว ได้รับความนิยมน้อยลงหลายถึงปัจจุบัน ได้รับการยกย่องว่าเป็นนายหนังตะลุงการเมืองหรือหนังตะลุงเพื่อชีวิตที่เหลืออยู่เพียงท่านเดียวเท่านั้น นอกจากนี้ นายหนังผู้นี้ยังได้รับการยกย่องว่าเป็น “หนังดี” คือ 1) เล่นหนังมีสาระ มีความรู้ ทุกสิ่งที่นำเสนอมีความหมาย เรื่องราวที่เกิดขึ้นแต่ละฉากมีเหตุผลต่อเนื่องกัน มีรากฐานของวัฒนธรรมธรรมของคนไทย 2) มีองค์ประกอบของศิลปะ ทั้งเรื่องดนตรีที่มีการเล่นที่กลมกลืนและการขับกลอน หนังประเคียงฝึกการขับกลอนสดจนคล่องก่อให้เกิดปฏิภาณโวหารเฉียบพลันทันที สามารถแก้สถานการณ์เชิงกาพย์กลอนได้ 3) เข้าใจวัฒนธรรมของหนัง

การสื่อสารในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังตะลุง
ของนายหนังประเคียง ระฆังทอง

ค่านิยมของคนแต่ละสังคม มีความสามารถในการวิเคราะห์ผู้ชม 4) สามารถปรับตัวให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม สร้างความยั่งยืนให้คณะหนังได้ (Jaroon Yootong, 2009: 9) นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกนักวิชาการด้านหนังตะลุง ต่างให้ความเห็นว่า นายหนังประเคียง ระฆังทอง มีคุณลักษณะเด่นหลายประการ เช่น เป็นผู้ผู้มีธรรมะ มีเมตตา มีความเต็มใจและจริงใจโดยเฉพาะในการรับเป็นวิทยากรให้ความรู้ทางวิชาการเกี่ยวกับการแสดงหนังตะลุง และการให้ความรู้ทางการเมืองทั้งในรูปแบบการบรรยาย ในสถาบันต่าง ๆ รวมถึงการจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ ในรูปแบบต่าง ๆ (Pittaya Bussarat, Jaroon Yootong and Mitree Juntra, 2017)

หากมองอีกมุมหนึ่งจะเห็นได้ว่า นายหนังประเคียง ระฆังทองเป็นผู้ที่เข้าใจความจริงของมนุษย์และความจริงของธรรมชาติ สามารถปรับตัวให้เข้ากับสภาพปัจจุบัน ซึ่งเห็นได้จากการที่ท่านครองชีวิตอยู่จนถึงทุกวันนี้อย่างปกติสุข สำหรับในเชิงการแสดงหนังตะลุง นายหนังประเคียง ระฆังทอง มีลักษณะเด่นที่เห็นได้ชัด คือ ความสามารถเชิงภาษา สามารถใช้ภาษาไทยได้ไพเราะ มีความงดงามทางวรรณศิลป์ทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง อันเป็นบทบรรยาย บทสนทนา บทกี่ยวจ้อ บทปราชญ์หน้าบท เป็นต้น และเมื่อขับบทก็มีทำนองที่ไพเราะเหมาะสมกับบทบาทของตัวละคร อีกทั้งการอุปมาเปรียบเทียบกับก่อให้เกิดจินตนาการ และสะท้อนสภาพความเป็นอยู่ของชาวบ้านได้เป็นอย่างดี สิ่งสำคัญ คือ ตลอดระยะเวลา 62 ปี ที่แสดงหนังตะลุง นายหนังประเคียงมีผลงานการเขียนบทและเล่นหนังตะลุงหลายร้อยเรื่อง แต่น่าเสียดายที่ส่วนใหญ่ไม่ได้มีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรและเก็บหลักฐานต่าง ๆ ไว้อย่างครบถ้วน อย่างไรก็ตามเท่าที่บันทึกและเก็บรวบรวมไว้โดยสถาบันทักษิณคดีศึกษา จังหวัดสงขลามีบทหนังตะลุงของท่านจำนวน 119 เรื่อง ส่วนในด้านเกียรติคุณท่านได้รับรางวัลเป็นที่ประจักษ์ ได้แก่ โล่ห์เกียรติยศของศิลปินผู้มีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ จากเทศบาลเมืองทุ่งสง จังหวัดนครศรีธรรมราชเมื่อปี พ.ศ. 2546 และรับรางวัลศิลปินพื้นบ้านดีเด่นเนื่องในวันภาษาไทยแห่งชาติ จากมหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ เมื่อปี พ.ศ. 2553 เป็นต้น

ในช่วง พ.ศ. 2516 - 2523 เป็นช่วงที่หนังประเคียงมีชื่อเสียงด้านการแสดงหนังทางการเมืองที่โดดเด่น โดยเข้ามาแทนที่หนังหมื่นนุ้ยผู้เป็นอาจารย์ที่เริ่มชราภาพ มีงานแสดงติดต่อกันทั้งสัปดาห์ และบางครั้งต้องแสดงตลอดทั้งคืนยกเว้นในฤดูฝน ทั้งนี้เพราะในช่วงนี้

เป็นช่วงที่มีกิจกรรมการเคลื่อนไหวทางการเมืองอย่างเข้มข้นในหมู่ประชาชน การแสดงหนังตะลุงของหนังประเคียงจึงเป็นที่นิยมเพราะช่วยให้ผู้ชมเข้าถึงความรู้สึก ความต้องการ ข่าวดสารของผู้คนในช่วงเวลานั้น อย่างไรก็ตามการพัฒนาทางการเมืองในระบบอบประชาธิปไตยนั้น การเผยแพร่ความรู้ทางการเมือง ควรมุ่งเน้นเนื้อหาข่าวสาร (information) ที่เป็นประโยชน์เป็นหลัก ความสามารถทางการสื่อสารของหนังตะลุงจะช่วยให้ประชาชนได้รับข้อมูลที่สามารใช้ในการตัดสินใจ พัฒนาความคิด และอุดมการณ์ทางการเมืองที่ถูกต้อง แม้ในบางครั้งจะมีหนังตะลุงบางคณะยังให้ความรู้ทางการเมืองที่ไม่เหมาะสม ไม่ถูกต้องแก่ประชาชน จนทำให้เกิดความเข้าใจผิด เช่น มีการจูงใจให้ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือกับรัฐบาล และหน่วยงานภาครัฐซึ่งเป็นผลให้เกิดความแตกแยกขึ้นได้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะการให้ความรู้ ความคิดทางการเมืองของหนังตะลุง อาจเป็นผลมาจากความรู้จริงหรือความเข้าใจในผิดในเนื้อหาความรู้ทางการเมืองของหนังตะลุง การขาดทักษะการสื่อสารในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมือง และ/หรืออาจเป็นเจตคติทางการเมืองก็เป็นได้ ในการหาคำตอบของประเด็นปัญหาดังกล่าวจึงต้องได้รับการศึกษาวิจัยให้เกิดความชัดเจน เพื่อช่วยคลี่คลายปัญหาความไม่สงบของสังคมอันเนื่องมาจากความขัดแย้งทางการเมืองได้ การศึกษา การสื่อสารในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังตะลุงของนายหนังประเคียง ระฆังทอง ครั้งนี้จะเป็นส่วนสำคัญของการได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการหาแนวทางในการพัฒนาหนังตะลุงเพื่อการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองที่ถูกต้อง และมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาคูณลักษณะทางการสื่อสารของนายหนังตะลุงประเคียง ระฆังทอง
2. เพื่อศึกษาประเด็นเนื้อหา และรูปแบบการนำเสนอเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังตะลุงของนายหนังประเคียง ระฆังทอง
3. เพื่อศึกษาปัญหาการสื่อสารเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังตะลุงของนายหนังประเคียง ระฆังทอง
4. เพื่อศึกษาความต้องการประเด็นเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอของผู้ชมในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังตะลุงของนายหนังประเคียง ระฆังทอง
5. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาการสื่อสารในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังตะลุง

การสื่อสารในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังตะลุง
ของนายหนังประเคียง ระฆังทอง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “การสื่อสารในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังตะลุงของนายหนังประเคียง ระฆังทอง” ในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) การอภิปรายกลุ่มย่อย (Group Discussion) และการสังเกตการณ์ (Observation) ผู้ให้ข้อมูลหลัก คือ นายหนังประเคียง ระฆังทอง และกลุ่มผู้ชม จำนวน 24 คน นักวิชาการที่มีผลงานวิชาการเกี่ยวกับหนังตะลุง นายหนังตะลุงที่มีชื่อเสียงซึ่งได้รับการยอมรับ และนักวิชาการด้านการสื่อสารการเมือง รวมแล้วจำนวน 6 คน โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและนำเสนอด้วยวิธีการพรรณนาวิเคราะห์ โดยการเก็บข้อมูลระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2559 - เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2560

ผลการวิจัย

ข้อค้นพบจากการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ ข้อที่ 1 ข้อที่ 2 ข้อที่ 3 ข้อที่ 4 และข้อที่ 5 สรุปได้ ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์คุณลักษณะทางการสื่อสารของนายหนังตะลุงประเคียง ระฆังทอง

จากการวิเคราะห์คุณลักษณะทางการสื่อสารของนายหนังตะลุงประเคียง ระฆังทอง พบว่า นายหนังประเคียงรักและสนใจหนังตะลุงมาตั้งแต่เด็ก เริ่มจากการรู้จักแกะรูปหนังตะลุง และต่อมาหัดเล่นหนังตะลุงด้วยตนเองจากการสนับสนุนของพ่อด้วยเห็นว่าเป็นคนจริงจัง มีความสนใจหนังตะลุง จนกระทั่งพ่อนำไปฝากฝังให้อยู่กับหนังกัน ทองหล่อ นายหนังชั้นครูของจังหวัดสงขลา โดยถือว่าเป็นปรมาจารย์หนังตะลุงคนแรกของนายหนังประเคียง มีอิทธิพลการแสดง ในด้านเนื้อหาที่เกี่ยวกับหลักธรรมทางพุทธศาสนา และการใช้จินตนิยายในการแสดง แต่เมื่อได้มีโอกาสรู้จักหนังหมื่นนุ้ย หนังตะลุงเพื่อชีวิตคนแรกของจังหวัดตรัง ก็รู้สึกประทับใจ และถือเป็นต้นแบบของการแสดงหนังตะลุงทั้งด้านรูปแบบและเนื้อหาที่นำมาแสดง โดยเฉพาะจินตนิยายแนวใหม่ซึ่งเป็นแนวสะท้อนสังคม ไข่มุกความเป็นศักดิ์ศรี จนกระทั่งช่วง 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 เป็นช่วงที่นายหนังประเคียงมีชื่อเสียง ได้รับการยกย่องเป็นนายหนังตะลุงระดับแนวหน้าคนหนึ่งในวงการหนังตะลุงภาคใต้ ที่ยังคงรักษาอุดมการณ์ในฐานะของ “หนังการเมือง” เคยถูกเชิญให้ไปแสดงในมหาวิทยาลัยทั้งในส่วนภูมิภาค

และในกรุงเทพมหานคร เช่น มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เนื้อหาทางการเมืองเน้นหนักในเรื่องประเด็นการพัฒนาระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตย วิชาทฤษฎีการเมือง นโยบายการบริหารประเทศ นายหนึ่งประเคียงมีความเชื่อมั่นในเรื่องพลังการเมืองภาคประชาชนว่าเป็นวิถีที่ถูกต้อง โดยเฉพาะพลังของนักศึกษา เมื่อ พ.ศ. 2519 ในช่วงที่คอมมิวนิสต์แพร่หลายนั้น นายหนึ่งตระกูลที่วิพากษ์วิจารณ์การเมืองในสมัยนั้นถูกกล่าวหาว่าเป็นคอมมิวนิสต์จึงถูกปราบปรามจากรัฐทั้งการจับกุม การขู่ทัก ด้วยลีลาการแสดงหนังตะลุงของนายหนึ่งประเคียงที่นำเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับระบบการเมืองการปกครอง การบริหารงานขององค์กรรัฐ และการตีแผ่เหตุการณ์บ้านเมือง มาแทรกในการแสดง จึงถูกเจ้าหน้าที่บ้านเมืองออกไล่ล่า ปราบปราม จับกุม กลับแก้งานนี้การ นายหนึ่งประเคียงถูกจับกุมประมาณ 37 ครั้ง ในข้อหาเป็นภัยต่อความมั่นคง ปลุกระดมมวลชน แต่ทุกครั้งก็ไม่สามารถจับกุมได้เนื่องจากชาวบ้านไม่ยินยอม ออกมาเดินขบวนคัดค้านและยื่นข้อเสนอให้ปล่อยตัวหนึ่งประเคียงถูกขว้างระเบิดใส่โรงหนัง 1 ครั้ง ขณะกำลังแสดงหนังตะลุง ณ สนามหน้าเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ทำให้อุปกรณ์หนังได้รับความเสียหาย ลูกคู่และชาวบ้านที่มาชมหนังตะลุงบาดเจ็บหลายราย ถูกไล่ปัดด้วยระเบิดลั่น 2 ครั้ง ทำให้ลูกคู่หนึ่งเสียชีวิต และเมื่อช่วงปลายปี พ.ศ. 2519 ถูกโจมตีด้วยอาวุธสงครามนับร้อยนัด 1 ครั้ง บนโรงหนังที่อำเภอเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี จากเหตุการณ์นี้ทำให้นายหนึ่งประเคียงบาดเจ็บสาหัส ด้วยนโยบายชาตินี้ทำให้นายหนึ่งประเคียง หลบหนีเข้าป่า เพราะเกรงกลัวการจับกุมโดยเข้าไปรวมกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) การเข้าร่วมกับ พคท. ทำให้นายหนึ่งประเคียงมีความคิดแบบสังคมนิยมซึ่งได้เรียนรู้หลักการของเหมาเจ๋อตุงที่ให้ความสำคัญกับความทุกข์ร้อนของชาไร่ชาวนามากกว่าความทุกข์ร้อนของชนชั้นกรรมาชีพ และให้ความสำคัญของการต่อสู้ด้วยการใช้กำลังพลและอาวุธ โดยแสดงออกในรูปของสงครามปลดปล่อย ซึ่งมีทหารป่า และกองโจรติดอาวุธ ต่อมาในระยะหลังนายหนึ่งประเคียงก็ไม่เห็นด้วยกับความคิดนี้ แต่เห็นด้วยกับการแก้ปัญหาโดยประนีประนอมมากกว่า ประกอบกับช่วงปี พ.ศ. 2523 เมื่อพลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้ดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรีได้ใช้นโยบายการเมืองนำการทหาร มุ่งเน้นจัดความไม่เป็นธรรมในสังคม และปฏิบัติต่อผู้ก่อการร้ายคอมมิวนิสต์หรือผู้หลงผิดที่เข้ามาขอตัวหรือที่จับได้ อย่างเพื่อนประชาชนร่วมชาติ เป็นนโยบาย “การเมืองนำการทหาร” คือ ขยายอำนาจอิทธิพลของปวงชนและเสรีภาพของปวงชน ทำให้ผู้ที่เข้าป่าร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์

การสื่อสารในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังสือ
ของนายหนังประเคียง ระวังทอง

แห่งประเทศไทย (พคท.) กลับมาเป็น “ผู้ร่วมพัฒนาชาติไทย” นายประเคียงจึงออกจากป่าด้วยความคิด ความตั้งใจในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังสือ โดยมีหลักคิดว่าการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขและการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นทางการเมืองของประชาชนเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ ทั้งนี้ ในการแสดงในแต่ละครั้งต้องทราบถึงความต้องการของผู้ชม ทำให้เนื้อหาที่แสดงตรงกับความต้องการ การนำเสนอใช้วิธีการโต้ตอบของตัวละคร หรือใช้เทคนิคการโต้ว่าที่เพื่อบรรยายความสำคัญโดยให้ตัวละครโต้แย้งกันในประเด็นทางการเมือง ก่อให้เกิดความสนุกสนาน ผู้ชมไม่เบื่อหน่าย ทำให้การสื่อสารเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองได้ผล

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์และสังเคราะห์ประเด็นเนื้อหา และรูปแบบการนำเสนอเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังสือของนายหนังประเคียง ระวังทอง

จากการวิเคราะห์ประเด็นเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังสือของนายหนังประเคียง ระวังทอง ที่ส่งผลต่อการถ่ายทอดความรู้ทางการเมืองแก่ผู้ชม มีข้อค้นพบ ดังนี้

ส่วนแรก ด้านประเด็นเนื้อหา ผู้วิจัยได้เลือกศึกษาช่วงเวลาที่ยานหนังประเคียง ระวังทองมีชื่อเสียงโด่งดังจากการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองอย่างเข้มข้นเนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศอยู่ในช่วงคับขันและมีความแตกแยกในวงกว้าง จากการศึกษาวินิจฉัยพบว่า นายหนังประเคียงได้นำเสนอประเด็นเนื้อหาทางการเมืองให้สอดคล้องกับสภาพการณ์และการเรียนรู้บริบทของแต่ละยุคสมัย โดยมีสาระสำคัญดังนี้

ช่วงที่หนึ่ง : ช่วงก่อน 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 เป็นช่วงที่นายหนังประเคียง ระวังทองกำลังสะสมความคิดทางการเมือง ด้วยการเรียนรู้แนวคิดทางการเมืองจากนายหนังที่มีชื่อเสียง การสนใจข่าวสารเหตุการณ์บ้านเมือง การพูดคุยกับประชาชนในพื้นที่ที่ไปแสดง และจากการได้รับการเชิญให้ไปแสดงในสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ทั้งในภาคใต้และกรุงเทพฯ ก็ทำให้นายหนังประเคียงได้พูดคุย แลกเปลี่ยนความรู้ทางการเมืองกับผู้รู้ นักวิชาการ รวมทั้งการไปแสดงหนังสือก็มีโอกาสได้พบกับนักการเมืองระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ รวมทั้งการเป็นที่รู้จักของนักการเมืองในพรรคการเมืองต่าง ๆ ทำให้เกิดการสะสมความรู้ทางการเมืองมากขึ้น พบว่า ในช่วงเวลาดังกล่าว นายหนังประเคียงนำเสนอพฤติกรรม การบริหารประเทศ มีลักษณะบุคลิกของการใช้อำนาจ แสวงหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง และพวกพ้อง รวมทั้งนำเสนอประเด็นการเมืองภาคประชาชน ในประเด็นที่รัฐไม่ยอมรับ

ระบบการเลือกตั้งและระบบพรรคการเมือง ประชาชนถูกกลืนรอนสิทธิ เสรีภาพ ไม่ให้มีการประท้วงการเรียกร้องสิทธิต่าง ๆ และการงดการชุมนุมทางการเมือง ด้วยการนำเสนอในลักษณะเสียสละการทำงานของรัฐบาล

ช่วงที่สอง : ช่วงหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 เป็นช่วงที่นายหนังประเคียงระฆังทอง ได้รับอิทธิพลจากความคิดสังคมนิยม และการเกิดเข้าเครือข่ายขบวนการเคลื่อนไหวของนักศึกษา ประชาชน พบว่า ได้เน้นเสนอประเด็นเนื้อหาทางการเมืองที่เน้นหนักในเรื่องการส่งเสริมให้เกิดความเสมอภาคของคนในชาติ การเมืองภาคประชาชน ในประเด็นความตื่นตัวทางการเมือง ความคิดทางการเมืองที่มีความแตกต่างกันอย่างสุดโต่ง และความคิดแบบสังคมนิยม

ช่วงที่สาม : ช่วงหลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 เป็นช่วงที่นายหนังประเคียงระฆังทอง หนีเข้าป่าไปร่วมกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) เช่นเดียวกับนักศึกษาประชาชนจำนวนมาก เป็นช่วงที่นายหนังประเคียงเป็นศิลปินในเขตสู้รบ พบว่า ได้เน้นเสนอประเด็นเนื้อหาทางการเมืองที่เน้นหนักในเรื่อง ระบบการปกครองแบบลัทธิคอมมิวนิสต์ และอุดมการณ์แบบสังคมนิยม รวมทั้งนำเสนอประเด็นการเมืองภาคประชาชนเพื่อให้ประชาชนแสดงความคิดเห็นทางการเมืองมากขึ้น

ช่วงที่สี่ : ช่วงหลังปี พ.ศ. 2523 เป็นช่วงที่นายหนังประเคียงคืนเมือง เช่นเดียวกับนักศึกษาประชาชนที่เข้าป่า นายหนังประเคียงพยายามปรับความคิดเกี่ยวกับความศรัทธา แนวคิดสังคมนิยม ความล้มเหลวของพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) และแนวคิดการเมืองนำการทหารเพื่อหาความเข้าใจและบทบาทที่เหมาะสมของตนเอง พบว่า ได้เน้นเสนอประเด็นทางการเมืองในเรื่อง พ.ร.บ. นิรโทษกรรม การใช้การเมืองนำการทหาร พฤติกรรมการบริหารประเทศโดยที่ชี้ให้เห็นความสำคัญของการมีความรับผิดชอบในฐานะตัวแทนของประชาชนและการใช้ตำแหน่ง อำนาจอย่างชอบธรรม

ส่วนที่สอง ด้านรูปแบบการนำเสนอ จากการศึกษาวิจัย พบว่า นายหนังประเคียงใช้รูปแบบการนำเสนอ 10 รูปแบบ ได้แก่ 1) การตีแผ่ความจริงในสังคม 2) การเล่าข่าวเหตุการณ์บ้านเมือง 3) การยกกรณีศึกษา 4) การบอกเล่าประวัติศาสตร์ 5) การวิจารณ์เหตุการณ์บ้านเมือง 6) การใช้การอภิปรายโต้ว่าที่ 7) การใช้สุภาษิต คำคม คติ เพื่อสอนใจ 8) การใช้อุปมาอุปไมย 9) การทำร้ายตนเอง และ 10) การหยิกแกมหยอก ทั้งนี้ นายหนังประเคียงระฆังทอง ได้มีรูปแบบการนำเสนอตามสภาพการณ์และบริบทของยุคสมัย 4 ช่วง โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

การสื่อสารในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังสือ
ของนายหนังประเคียง รัชชังทอง

ช่วงที่หนึ่ง : ช่วงก่อน 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 เป็นช่วงที่นายหนังประเคียง รัชชังทอง กำลังสะสมความคิดทางการเมือง พบว่า นายหนังประเคียงใช้รูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ 1) รูปแบบการตีแผ่ความจริงในสังคม เป็นการแสดงความรู้ ความคิดอย่างลุ่มลึก ด้วยการสะท้อนสภาพความเป็นจริงในสังคม และทำให้ผู้ฟังเกิดความกระจ่าง ในด้านการเมือง 2) รูปแบบการเล่าข่าวเหตุการณ์บ้านเมือง เป็นการแสดงความรู้ ประสบการณ์ ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น โดยใช้วิธีวางแผนเพื่อลำดับเนื้อหาและโครงเรื่องก่อนนำมา แสดง และ 3) รูปแบบการใช้การอภิปราย โต้ว่าที่ ด้วยการนำเสนอข้อมูลโดยการนำ ข้อเท็จจริงมาหักล้างกัน ทำให้ผู้ชมมีความสนุกสนาน ความครึกครื้น ทั้งนี้ นายหนังประเคียง เลือกใช้รูปแบบการนำเสนอตามความต้องการของผู้ชมในแต่ละพื้นที่

หนูนรัฐบาล (ແທ່)

.....

เราขอเมตตาจากรัฐบาล	โปรดจงสงสารให้ทานให้ทุน
ปกครองประเทศกู้เศรษฐกิจ	ล้างอภิสิทธิ์พีชิตสมุน
ควบคุมสินค้านายหน้านายทุน	ช่วยเราเอาบุญเราหนูนรัฐบาล
เมินรัฐเพื่อนท่านเพียรหรือเปล่า	ไม่บ่าก็เมาท่านหมาเป็นล้าน
ตอนเป็นผู้แทนวางแผนขอทาน	สุภาพทราबरานเงินล้านไม่มี
ท่านรวยเป็นล้านลูกหลานก้าวหน้า	เคียงไหลเคียงบ่ามหาเศรษฐี
ผู้แทนพวกท่านร้อยล้านก็มี	พันล้านท่านซี้เอาที่นายทุน
ปล่อยคนมั่งมีกัดขี้คนจน	เกษตรลับสนอดทนหัวหมุน
คนจนหลายล้านอดทานอดทุน	ไม่มีใครหนุนพวกคุณรัฐดี

(Master Prakieng Rakangtong, 2018)

ช่วงที่สอง : ช่วงหลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 เป็นช่วงที่นายหนังประเคียง ได้รับอิทธิพลจากความคิดสังคมนิยม และการเกิดเครือข่ายขบวนการเคลื่อนไหวของ นักศึกษา ประชาชน พบว่า นายหนังประเคียงยังคงใช้รูปแบบการนำเสนอ ได้แก่ 1) รูปแบบ การตีแผ่ความจริงในสังคม 2) รูปแบบการเล่าข่าวเหตุการณ์ 3) รูปแบบการใช้

การอภิปราย ได้ว่าที่ โดยได้มีรูปแบบการนำเสนอเพิ่มขึ้น ได้แก่ รูปแบบการยกกรณีศึกษา เพื่อให้ผู้ชมมีความเข้าใจต่อการนำเสนอความรู้ ความคิด ประสบการณ์ของนายหนังประเคียง โดยเฉพาะเหตุการณ์ 14 ตุลาคม พ.ศ. 2516 ซึ่งทำให้ผู้ชมเข้าถึงปรากฏการณ์ต่าง ๆ ด้วยการสะท้อนสภาพความเป็นจริง เป็นวิธีใช้เทคนิคในการสร้างจุดสนใจ โดยการยกตัวอย่างในพื้นที่ เปรียบเทียบกับเรื่องใกล้ตัวชาวบ้าน

คนกล้าตุลาคม

.....

เผาอาคารบ้านเรือนสะพานเมือง

เลือดเข้าหูเข้าตากล้าหัดฝัน

สถานที่ราชการและร้านค้า

จลาจลบนแคว้นแผ่นดินไทย

หนังประเคียงเรียงคำจามาเล่า

ประวัติศาสตร์ผ่านมายุคทมิฬ

ทรชนคนชั่วตัวร้ายกาจ

เพราะแค้นเคืองเห็นชัดจิงชัดขึ้น

สู้กับปืนบักลิ่งพลึงไทย

เผาเดินหน้าถาถอมจุมโจมใส่

ขยายใหญ่ไฟแค้นเผาแผ่นดิน

เพราะเรื่องราวฝังใจในงานศิลป์

ความโหดหินเทียมเตรียมไว้เทียนทาน

ทรราชชาติชั่วตัวล้างผลาญ

(Master Prakieng Rakangtong, 2018)

ช่วงที่สาม : ช่วงหลังเหตุการณ์ 6 ตุลาคม พ.ศ. 2519 เป็นช่วงที่นายหนังประเคียงหนีเข้าป่าไปพร้อมกับพรรคคอมมิวนิสต์แห่งประเทศไทย (พคท.) เช่นเดียวกับนักศึกษาประชาชนจำนวนมาก กล่าวได้ว่าเป็นช่วงที่นายหนังประเคียงเป็นศิลปินในเขตสู้รบ พบว่านายหนังประเคียงได้พัฒนารูปแบบการนำเสนอเพื่อให้ผู้ชมเข้าถึงความคิด โน้มน้าวใจผู้ชมได้มากขึ้น ได้แก่ 1) รูปแบบการใช้สุภาษิต คำคม คติ เพื่อสอนใจ เป็นการนำเสนอถ้อยคำเพื่อกระตุ้นให้ผู้ชมมีความสนใจ และจดจำไปใช้ และ 2) รูปแบบการใช้อุปมาอุปมัยเป็นการกล่าวเปรียบเทียบการปกครองในระบบต่าง ๆ และผลพวงที่ประชาชนจะได้รับจากรูปแบบการปกครองนั้น ทำให้ผู้ชมเข้าใจเห็นภาพเหตุการณ์ที่นายหนังประเคียงต้องการนำเสนอได้ชัดเจน โดยให้ความสำคัญกับผู้ชมในระดับกลาง หรือนักศึกษาเป็นพิเศษ

สหม้อ : เออ เมียตั้ง 4 คัมภีร์อิสลามสามารถมีเมียได้ถึง 4 คน มันผิดกับศาสนาโมหัมมัด พระนั้นมิมีเมียไม่ได้มีเมียแล้วมันผิด ถ้านอนกับหญิงนั้นปราชิก

ขวัญเมือง : ศาสนาคนละศาสนา เย็ดแม่แม่แหล่งแบบนี้ มันแต่จะต้องกันแหละคั้นนั้น

สหม้อ : ไม่ชายแต่ต้อง แต่หลักความจริง ที่นี้ถูกดูแลหลายสุเหล่าานี เพราะกามีเมียตั้ง 4 คน เมียคนแรกที่ชื้อหยอเต็ง พาไว้ที่เทพาบ้านเกิด ที่นี้เมียคนที่สองแหงคองนี้ไปอยู่ที่ภูเก็ค ที่นี้พอเมียคนที่สามชื้อมาะแหละก็ไปอยู่เงอะกาญจนดิษฐ์ ที่นี้คนที่สี่ชื้อหะมะลือหะก็ไปอยู่ที่เพชรบุรี

ขวัญเมือง : ทว่ากล่าวคนหญิงเย็ดแม่แม่ไหน ที่ชื้อโประะอิ ตายโงเมียคนแรกที่ชื้อหยอเต็ง พอเมียคนที่ 2 โประะชื้ออแหงคองพอเมียคนที่ 3 ชื้ออหะมาะ และว่าพอกคนที่ 4 ยิ่งหนักเข้าไปเลย ชื้ออหะมะลือหะ ชื่นมาทันที

(Master Prakieng Rakangtong, 2018)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาการสื่อสารเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังสือของนายหนึ่งประเคียง ระฆังทอง

จากการวิเคราะห์ประเด็นปัญหาการสื่อสารเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังสือของนายหนึ่งประเคียง ระฆังทอง ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยแบ่งเป็นชนชั้นล่างและชนชั้นกลางขึ้นไป ซึ่งแบ่งปัญหาของผู้ชมหนังสือเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ความรู้และประสบการณ์ทางการเมือง และทักษะการสื่อสารของผู้ชม พบว่า

ส่วนแรก ความรู้และประสบการณ์ทางการเมือง

1) ชนชั้นล่าง พบว่า ผู้ชมหนังสือที่เป็นชนชั้นล่าง คือ มีการศึกษาค่อนข้างต่ำ จะขาดความสนใจข่าวสารทางการเมืองเนื่องจากขาดพื้นฐานความรู้ทางการเมือง โดยเฉพาะเมื่อประสบการณ์ทางการเมืองไม่อยู่ในช่วงเดียวกับนายหนึ่งประเคียง ทำให้ความคิด ทศนคติทางการเมือง และเนื้อหาทางการเมืองจึงไม่ตรงกับประสบการณ์ที่อยู่ของตน

การสื่อสารในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังสือ ของนายหนังสือเพียง ระวังทอง

ทำให้ความสนใจ และความต้องการข่าวสารทางการเมืองต่างกับนายหนังสือเพียง โดยมีผู้ชมส่วนหนึ่งรู้สึกเบื่อหน่ายที่จะรับฟังข่าวสาร ความรู้ทางการเมือง เนื่องจากผู้ชมรู้สึกถึงความไม่จริงจังของนักการเมืองในการบริหารประเทศ เบื่อหน่ายพฤติกรรมโกงกินและเล่นพรรคเล่นพวกของนักการเมือง ผู้ชมมีความคิดว่าปัญหาทางการเมืองเป็นเรื่องที่แก้ไขได้ยากเพราะมีความเชื่อว่าการเมืองเป็นเรื่องของนักการเมือง และเนื้อหาทางการเมืองที่นายหนังสือเพียงนำเสนอเข้าใจยาก อีกทั้งผู้ชมยังเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมืองทั้งในการใช้สิทธิเข้าร่วมการเลือกตั้งในระดับท้องถิ่นหรือระดับประเทศ การกำหนดนโยบายสาธารณะ โดยการทำประชาพิจารณ์ การเข้าร่วมชุมนุมทางการเมือง และการเข้าฟังการปราศรัยของพรรคการเมืองน้อยมากหรือไม่เคยเข้าร่วม

2) ขนชั้นกลางขึ้นไป พบว่า ผู้ชมหนังสือที่เป็นชนชั้นกลางขึ้นไป คือ มีการศึกษาระดับกลางถึงสูง จะมีความต้องการในการรับฟังข่าวสาร ความรู้ทางการเมืองในประเด็นการเท่าทันเหตุการณ์บ้านเมือง สิทธิประโยชน์ของตนเอง การตรวจสอบการทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) ข้อมูลด้านกฎหมายซึ่งในการแสดงมีการนำเสนออยู่น้อย ทำให้ไม่ตอบสนองความต้องการของผู้ชม ความคิดเห็นของผู้ชมที่มีต่อการสอดแทรกข่าวสารและความรู้ทางการเมือง นอกจากนี้ยังเกิดจากผู้ชมไม่คุ้นเคยกับความบันเทิงที่สอดแทรกความรู้ทางการเมืองอย่างเข้มข้น และการให้ข้อมูลทางการเมืองบางช่วงบางตอนใช้สำนวนเข้าใจยากทำให้เกิดความเบื่อหน่ายในการรับฟังข้อมูลทางการเมือง

ส่วนที่สอง ทักษะการสื่อสารของผู้ชม

1) ขนชั้นล่าง พบว่า ผู้ชมหนังสือที่เป็นชนชั้นล่าง มีปัญหาด้านทักษะการสื่อสาร ซึ่งสาเหตุส่วนใหญ่เนื่องจากผู้ชมยังไม่เข้าใจการให้เสียง การใช้คำ และการตีความด้านภาษาของตัวเองในแต่ละตัวเนื่องจากผู้ชมไม่คุ้นเคยกับลีลาการเชิดรูปหนังสือและการใช้เสียงพากย์ของนายหนังสือเพียง ทำให้ผู้ชมเกิดความสับสน รวมทั้งการเลือกใช้เสียงดนตรี และการนำเสนอภาพในแต่ละฉากที่เชื่อมโยงไม่น่าสนใจ

2) ขนชั้นกลางขึ้นไป พบว่า ผู้ชมหนังสือที่เป็นชนชั้นกลางขึ้นไปส่วนใหญ่ใช้ภาษากลางในการสื่อสารจึงทำให้ไม่มีความเข้าใจเพราะไม่คุ้นเคยกับภาษาถิ่นได้ รวมถึงภาษาถิ่นใต้บางคำไม่เข้าใจเนื่องจากไม่ได้ใช้ในชีวิตประจำวัน และถ้าในการแสดงหนังสือบางช่วงบางตอนไม่ใช้ภาษาไทยกลาง ก็ทำให้ผู้ชมที่ไม่ได้มีภูมิลำเนาอยู่ในภาคใต้ไม่สามารถเข้าใจความหมาย อีกทั้งผู้ชมขาดความเข้าใจในบทเจรจา บทกลอน มุขตลกที่นายหนังสือเพียงตีความความหมายและไม่สามารถจูงใจให้ผู้ชมติดตามชมจนจบ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ความต้องการประเด็นเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอของผู้ชมในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังสือของนายหนึ่งประเคียง รัชังทอง

จากการวิเคราะห์ประเด็นความต้องการประเด็นเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอของผู้ชมในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังสือของนายหนึ่งประเคียง รัชังทอง ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์กลุ่มผู้ให้ข้อมูล โดยแบ่งเป็นชนชั้นกลางและชนชั้นกลางขึ้นไป ซึ่งแบ่งความต้องการของผู้ชมหนังสือเป็น 2 ส่วน ได้แก่ ด้านประเด็นเนื้อหา และด้านรูปแบบการนำเสนอ พบว่า

ส่วนแรก ด้านประเด็นเนื้อหา

1) ชนชั้นกลาง พบว่า ผู้ชมหนังสือที่เป็นชนชั้นกลาง มีความต้องการประเด็นเนื้อหาทางการเมืองที่ดึงดูดความสนใจของตน ได้แก่ นโยบายความมั่นคงและการป้องกันประเทศ การแก้ปัญหาปากท้องของประชาชน การสร้างรายได้ การมีส่วนร่วมของประชาชน การแก้ปัญหาทุจริตคอร์รัปชันของเจ้าหน้าที่ของรัฐและนักการเมือง การปฏิรูปการเมือง การปกครอง นโยบายการแก้ไขปัญหาสังคม ปัญหาอาชญากรรม ปัญหาเสพติด

2) ชนชั้นกลางขึ้นไป พบว่า ผู้ชมหนังสือที่เป็นชนชั้นกลางขึ้นไป มีความต้องการประเด็นเนื้อหาทางการเมืองที่มีความสอดคล้องกับผู้ชมเอง กล่าวคือ ประเด็นเนื้อหาทางการเมืองควรมาจากประสบการณ์ทางการเมืองในช่วงเวลาเดียวกัน มีความคิดทัศนคติทางการเมืองไปในแนวทางเดียวกัน ตรงกับความสนใจ ความต้องการของผู้ชม ภาษาและวิธีการนำเสนอต่อการทำความเข้าใจ อีกทั้งผู้ชมยังให้ความสำคัญกับประเด็นเนื้อหาทางการเมืองที่สามารถสร้างการจดจำได้ดี คือ เนื้อหาที่นำมาแสดงต้องมีประเด็นสำคัญที่ชัดเจน มีมุขตลกที่สร้างความประทับใจ เนื้อหาตรงกับประสบการณ์ และความต้อการของผู้ชม นอกจากนี้ผู้ชมยังมีความต้องการประเด็นเนื้อหาทางการเมืองที่ให้ความรู้ทางการเมืองในแง่มุมใหม่ ๆ ด้วยวิธีการนำเสนอที่ดึงดูดความสนใจ ไม่ทำให้รู้สึกเบื่อหน่าย ให้ความบันเทิง มีความสนุกสนาน มีความใกล้ชิดกับผู้ชม และทำให้ผู้ชมรับเอาความรู้ทางการเมือง โดยที่แสดงถึงแนวคิดทางการเมืองของนายหนึ่งสื่อไปถึงผู้ชมได้อย่างแนบเนียน ผู้ชมคาดหวังว่าเมื่อชมหนังสือแล้วได้ข้อมูลใหม่ ๆ ที่สร้างความสนใจ ประหลาดใจ ในขณะเดียวกันก็มีความรู้ทางการเมืองมากขึ้นทำให้เกิดมุมมอง ความคิด และทัศนคติทางการเมืองที่มีความเข้มข้นมากขึ้น หรือปรับเปลี่ยนไปจากเดิม ซึ่งมีผลกับพฤติกรรมการแสดงออกทางการเมืองของผู้ชม

การสื่อสารในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังตะลุง
ของนายหนังประเคียง ระวังทอง

ส่วนที่สอง ด้านรูปแบบการนำเสนอ

1) คนชั้นล่าง พบว่า ผู้ชมหนังตะลุงที่เป็นคนชั้นล่าง มีความต้องการรูปแบบการนำเสนอที่ทำให้ความเข้าใจ และการจดจำในเนื้อหาทางการเมืองมีมากขึ้น คือ 1) รูปแบบการนำเสนอต้องให้ทั้งความรู้และความสนุกสนาน ได้แก่ การอภิปรายโต้ว่าที่ ทักทายหยอก 2) รูปแบบการนำเสนอที่สามารถอธิบายรายละเอียดของเนื้อหาทางการเมืองได้ ได้แก่ การตีแผ่ความจริง การยกกรณีศึกษา 3) รูปแบบการนำเสนอที่บอกเล่าเรื่องราวในอดีตที่ยังคงเป็นที่สนใจและยังอยู่ในความสงสัยของประชาชน ได้แก่ การบอกเล่าประวัติศาสตร์ และต้องสอดแทรกการให้แง่คิดไปกับการให้ความรู้ทางการเมือง ได้แก่ สุภาษิต คำคม คติ เพื่อสอนใจ ทั้งนี้ผู้ชมมีความต้องการเทคนิควิธีการแสดงหนังตะลุง ได้แก่ การใช้ภาษาพูดที่ชัดเจน มีการผนวกเพลงลูกทุ่งหรือเพลงประเภทอื่นเข้าเป็นส่วนหนึ่งของการแสดงหนังตะลุง การเชิดรูปที่เคลื่อนไหวเร็ว เพื่อให้เข้ากับเทคนิคการขับร้องในบทร้อยกรองและบทเจรจาของตัวละคร ควรมีการเพิ่มสีสันด้วยเสียงประกอบและทำนองดนตรีสมัยใหม่ ควรมีการนำเสนอประเด็นเนื้อหาด้วยตัวละครหลายชนชั้นเพื่อสะท้อนถึงวิถีชีวิตของคนในสังคม

2) คนชั้นกลางขึ้นไป พบว่า ผู้ชมหนังตะลุงที่เป็นคนชั้นกลางขึ้นไป มีความต้องการให้นายหนังตระหนักถึงความสอดคล้องของการนำเสนอเนื้อหาทางการเมืองกับรูปแบบการนำเสนอ คือ รูปแบบการนำเสนอต้องช่วยให้ผู้ชมสามารถเข้าใจเนื้อหาได้ดี และสามารถนำเนื้อหาทางการเมืองมาปรับใช้ได้ตรงกับบรรณนิยมของผู้ชม โดยรูปแบบการนำเสนอ นั้นจะมีผลต่อความคิด ทศนคติ ความเข้าใจ รวมถึงความรู้ทางการเมือง กล่าวคือ หลังจากที่ผู้ชมได้ดูการแสดงหนังตะลุงแล้ว รูปแบบการนำเสนอที่ดีควรสร้างความสนใจ และส่งผลต่อความคิด ทศนคติ ความเข้าใจ ความรู้ทางการเมือง โดยตอกย้ำความคิด ทศนคติเดิมทางการเมืองให้มีความเข้มข้นมากขึ้น หรือทำให้มุมมองความคิด ทศนคติทางการเมืองของผู้ชมมีการปรับเปลี่ยนไปจากเดิม จนกระทั่งมีผลกับพฤติกรรมการแสดงออกทางการเมืองของผู้ชม ดังนั้นรูปแบบการนำเสนอที่ทำให้เกิดความนิยมในตัวนายหนังจึงต้องมีความหลากหลาย รูปแบบการนำเสนอเข้ากับเทคนิคการขับร้องในบทร้อยกรองและบทเจรจาของตัวละคร และมีการใช้ดนตรีสมัยใหม่ โดยที่ใช้ตัวละครที่มีความหลากหลายทันสมัย และสอดคล้องกับบรรณนิยมของผู้ชม

ตอนที่ 5 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการสื่อสารในการเผยแพร่ ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังตะลุง

จากการวิเคราะห์ประเด็นแนวทางการพัฒนาการสื่อสารในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังตะลุง พบว่า นายหนังตะลุงที่จะสามารถเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองได้ดี เป็นที่ยอมรับนับถือจากผู้ชมได้นั้น สิ่งสำคัญประเด็นแรก คือ สิ่งที่อยู่ภายในตัวของนายหนัง ได้แก่ การมีอุดมการณ์ทางการเมือง มีความคิด ความเชื่อ มีแบบแผนเกี่ยวกับหลักการทางการเมือง และเห็นถึงคุณค่าทางการเมือง ยึดถือความเที่ยงธรรม ความชอบธรรม ความชอบด้วยเหตุผล และความถูกต้อง เมื่อเริ่มต้นการสื่อสารต้องเชื่อมั่นในตัวตนทางการเมืองของตนเอง กล่าวคือ เชื่อมั่นว่าสิ่งที่ตนพูดจะมีผลทางการเมืองและพูดแล้วจะเกิดผลกับความคิด ทศนคติ พฤติกรรมของผู้ชมการแสดงหนังตะลุง ผู้ที่คิดแบบนี้จึงจะสามารถสื่อสารอุดมการณ์ความคิดทางการเมืองออกมาได้ดี นั่นคือ ทำให้ประเด็นเนื้อหาทางการเมืองที่สื่อออกมามีพลัง สิ่งสำคัญประเด็นที่สอง คือ การวิเคราะห์ผู้ชมหรือผู้รับสาร นายหนังตะลุงต้องวิเคราะห์ระดับความรู้ ความคิดหรือความเชื่อ ค่านิยมทางการเมือง และวัฒนธรรมทางการเมืองของผู้ชมในแต่ละท้องถิ่น โดยการศึกษาขององค์ประกอบของบริบทต่าง ๆ ที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมทางการเมืองของบุคคล หรือกลุ่มบุคคล โดยเฉพาะพัฒนาการทางการเมือง สิ่งสำคัญประเด็นที่สาม คือ เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ ได้แก่ ความรู้เบื้องต้นทางการเมือง คือ ประชาธิปไตยแบบมีผู้แทน และประชาธิปไตยประชาชนมีส่วนร่วมหรือการเมืองภาคพลเมือง รวมทั้งความรู้ทางการเมืองอย่างรอบด้าน ซึ่งอาจเปลี่ยนแปลงไปตามแต่ยุคสมัย ได้แก่ นโยบายการบริหารประเทศ ปัญหาปากท้องของประชาชน เป็นต้น สิ่งสำคัญประเด็นที่สี่ คือ ต้องสามารถคัดกรองประเด็นเนื้อหาที่เกิดประโยชน์แก่ผู้ชมหนังตะลุง ได้แก่ การปกครองในระบอบประชาธิปไตย ให้ประชาชนได้มีความรู้และใช้ชีวิตในวิถีประชาธิปไตย การมีสิทธิเสรีภาพได้อย่างเสมอภาคกัน โดยเฉพาะเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น การมีวุฒิภาวะทางการเมือง การรู้จักรับฟังความคิดเห็น โดยชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของกฎหมาย และสิ่งสำคัญประเด็นสุดท้าย คือ รูปแบบการนำเสนอ ต้องสามารถเชื่อมโยงคือการเชื่อมโยงผู้คนเข้าด้วยกันโดยจัดสิ่งที่ขาดหายของแต่ละคนออกไป ได้แก่ การเชื่อมโยงประสบการณ์ของนายหนังตะลุงไปยังผู้ชมโดยการบอกเล่า ประสบการณ์ซึ่งบุคคลที่ถูกถ่ายทอดไม่ได้ประสบกับเหตุการณ์นั้นก็กลายเป็นคนที่มี

การสื่อสารในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังตะลุง ของนายหนังประเจียง ระวังทอง

ประสบการณ์ร่วมกัน จากผู้ไม่รู้มาเป็นผู้รู้ จากผู้ไม่เห็นก็จะกลายมาเป็นผู้ที่ร่วมเห็น และต้องสร้างความเหมือน คือ การลดความแตกต่างทางด้านความคิดการรับรู้ ทักษะคติ มุมมอง การแสดงออก ความเชื่อ ฯลฯ ระหว่างนายหนังตะลุง (ผู้ส่งสาร) และผู้ชม (ผู้รับสาร) ซึ่งสาระที่ถูกใส่รหัส จากผู้ส่งสารผ่านช่องทางการสื่อสารและถูกถอดรหัส โดยผู้รับสารนั้น ถือเป็น การลดช่องว่างทางด้านความคิด การรับรู้ ทักษะคติ มุมมอง การแสดงออก ความเชื่อ ฯลฯ ของทั้งสองฝ่ายโดยมีวัตถุประสงค์ คือ มุ่งให้มีความคล้ายคลึงกัน คิด รู้รู้เหมือนกัน มีทักษะคติ มีมุมมอง ตลอดจนมีการแสดงออกที่เหมือนกัน ในการแสดงหนังตะลุงการใช้ตัวละคร เป็นหลัก โดยเชื่อว่าเป็นเสมือนตัวแทนของประชาชนหรือผู้ชม และรูปแบบหยิกแกมหยอก การเห็นขบขัน ล้อเลียน เพื่อทำให้เกิดความขบขัน ผู้ชมเกิดความครื้นเครง ดึงดูดความสนใจ เชื่อว่าจะสร้างความประทับใจ และการจดจำได้ดี ทั้งนี้ต้องมีการพัฒนาเทคนิคการนำเสนอ การขับร้องตามบทหรือกรอง บทเจรจาของตัวละคร มีการเพิ่มตัวละครใหม่ ๆ ที่มีความหลากหลาย และทันสมัย และมีการใช้ดนตรีสมัยใหม่ผสมกับดนตรีดั้งเดิมของคณะหนังตะลุง

บทส่งท้าย

การเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังตะลุงในยุคการสื่อสารไร้พรมแดนนี้ ควรให้ความสำคัญกับการปรับให้เหมาะสมตามยุคสมัย ควรให้ความสำคัญกับสื่อใหม่ (New Media) ซึ่งเป็นสื่อทางเลือกที่มีความสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในรูปแบบของคลิปวิดีโอการแสดงหนังตะลุงจากนายหนังตะลุงไปสู่ผู้ชม เพราะสื่ออินเทอร์เน็ตสามารถแพร่กระจายได้อย่างรวดเร็ว ไร้อุปสรรคด้านเวลาและสถานที่ รวมทั้งสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลง ต่อความรู้สึกรู้สึกนึกคิด พฤติกรรมผู้ใช้ และชี้นำสังคมได้เป็นอย่างดี ดังนั้น นายหนังตะลุงควรให้ความสำคัญกับสื่อทางเลือกนี้ ดุสิต รัชชทอง (2539) ได้ศึกษา การอนุรักษ์และพัฒนาหนังตะลุงตามทัศนะของนายหนัง โดยศึกษาถึงแนวทางในการอนุรักษ์ และพัฒนาหนังตะลุงตามทัศนะของศิลปินหรือนายหนัง พบว่า โดยส่วนใหญ่ นายหนัง มีความคิดเห็นต่อการอนุรักษ์และพัฒนาหนังตะลุงไปในทิศทางเดียวกัน คือ ต้องส่งเสริม ทั้งการอนุรักษ์ และการพัฒนาโดยให้ความสำคัญกับองค์ประกอบต่าง ๆ ในการแสดงหนังตะลุง ได้แก่ นายหนัง ลูกคู่ เครื่องดนตรีและผู้ชม เพราะเป็นทางหนึ่งที่ช่วยให้หนังตะลุงดำรงอยู่ในสังคมต่อไปได้โดยไม่เกิดการสูญหาย

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะการสื่อสารในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองของนายหนังประเคียง ระฆังทองเท่านั้น ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับประเด็นในแนวความคิดของประชาชนที่มีต่อการให้ความรู้ทางการเมืองในรูปแบบอื่น ๆ ด้วย
2. ควรศึกษาการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองของศิลปินพื้นบ้านแขนงอื่น ๆ ในประเด็นต่าง ๆ เพื่อให้เห็นมุมมองที่เหมือนหรือแตกต่างกันในแง่แนวทางการพัฒนาการสื่อสารเพื่อเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองให้กับประชาชน
3. ในปัจจุบันเทคโนโลยีสารสนเทศมีความเจริญก้าวหน้ามากขึ้นอย่างมหาศาล โดยเฉพาะอินเทอร์เน็ตที่สามารถแพร่กระจายข่าวสาร ความรู้ได้อย่างรวดเร็ว ไร้อุปสรรคด้านเวลาและสถานที่ รวมทั้งสามารถสร้างการเปลี่ยนแปลง ต่อความรู้สึคนึกคิด พฤติกรรมผู้ใช้ และชี้นำสังคมได้ ดังนั้นในอนาคตควรศึกษาต่อยอดการสื่อสารทางการเมืองของศิลปินพื้นบ้านโดยใช้ช่องทางผ่านสื่อใหม่ (New Media)

References

- Chai Posita. (2009). *Science and art of qualitative research*. Bangkok: Amarin Printing & Publishing. (In Thai)
- Jaroon Yootong. (2009). *What will we do?*. Songkhla: Thaksin University. (In Thai)
- _____. (2010). *Sunlight*. Songkhla: Thaksin University. (In Thai)
- Jirut Subbhakarn. (1997). *Describing identity in a virtual community*. Master of Arts, Communication Arts. Bangkok: Chulalongkorn University. (In Thai)
- John Hasling. (1998). *Audience Message Speaker* (6thed.). New York: Foothill College.
- Kanang Boontip. (1997). *An analysis of the substance from the shadow clown*. Master of Arts, Communication Arts. Bangkok: Chulalongkorn University. (In Thai)
- Kanitha Suksong. (2007). *Changing political roles of Southern folk artists. A case study of Mr. Moon Aonnom, Mr. shadow play team, Moonui play*. Master of Arts (Communication Arts). Bangkok: Chulalongkorn University. (In Thai)

การสื่อสารในการเผยแพร่ความรู้ทางการเมืองผ่านหนังตะลุง
ของนายหนังประเคียง ระฆังทอง

- Kasam Kanabkeaw. (1998). *The study of villagers' folk wisdom in shadow play*. Songkhla: Faculty of Humanities and Social Sciences Rajabhat Institute. (In Thai)
- Kasam Knabkeaw. (2005). *Analysis wisdom to use Southern Thai words, Thai idioms appear in the shadow play of Chin Aonmut*. Songkhla: Faculty of Humanities and Social Sciences Songkhla Rajabhat University. (In Thai)
- Likhit Theeravin. (2003). *The evolution of Thai politics*. Bangkok: Thammasat University Press. (In Thai)
- Natchaphat Auntrongjit. (2007). *Political Science*. Bangkok: Chulalongkorn University Press. (In Thai)
- Preeda Nakkaray. (2005). *Guidelines for promotion of shadow play for teenagers in Songkhla Province*. Master of Arts, Mass communication. Bangkok: Thammasat University. (In Thai)
- Prita Koanantakul. (1982). *Change and continuity in the shadow play*. Bangkok: Thammasat University Press. (In Thai)
- Rotjaret Narongrach. (2005). *Media with the modification of folk media shadow play*. Master of Arts, Communication Arts. Bangkok: Chulalongkorn University. (In Thai)
- Sunisa Chaikaew. (2005). *The political role of local media*. Bachelor of Arts. Bangkok: Kasetsart University. (In Thai)
- Tuan Prommet. (1989). *Play on language Play on word*. Songkhla: Rajabhat University. (In Thai)
- Wimon Damsri. (2005). *View Profile to study the culture of the community*. Nakhon Si Thammarat Special Issue Month Ten. 1(1), 48. (In Thai)
- Wuttisan Tonchai. (1998). *Why Thai people do not participate in politics*. Bangkok: Thammasat University Press. (In Thai)

Interviews

Asawin Netpokaew (Interviewee) Piyata Soontornpiyaphan (Interviewer). at the School of Communication Arts National Institute of Development Administration, Bangkok. On 6th October 2017.

Boontham Therdkiatchart (Interviewee) Piyata Soontornpiyaphan (Interviewer). at the library of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Nakhonsithammarat. On 10th October 2017.

Jaroon Yootong (Interviewee) Piyata Soontornpiyaphan (Interviewer). at the Institute for Southern Thai Studies Thaksin University, Songkha. On 27th September 2017.

Khajorn Faites. (Interviewee) Piyata Soontornpiyaphan (Interviewer). at the School of Communication Arts in Kasetsart University, Bangkok. On 1st September 2017.

Kieng Rakangtong (Interviewee) Piyata Soontornpiyaphan (Interviewer). at the library of Suratthani Rajabhat University, Suratthani. On 15th March 2017.

Mitree Juntra (Interviewee) Piyata Soontornpiyaphan (Interviewer). at the Graduate School of Nakhon Si Thammarat Rajabhat University, Nakhonsithammarat. On 25th September 2017.

Pittaya Bussararut (Interviewee) Piyata Soontornpiyaphan (Interviewer). at the library of Nakhonsithammarat, Nakhonsithammarat. On 3rd September 2017.